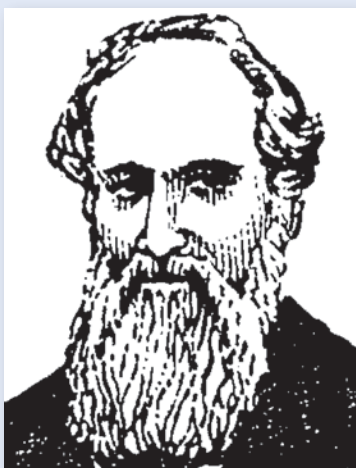

Zgodnie z upoważnieniem Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Elektryków Polskich z dnia 6 września 2017 r.
oraz po rekomendacji Centralnej Komisji Historycznej SEP
Prezydium ZG SEP Uchwałą nr 229 – 2014-2018 z dnia 11 października 2017 r.

ustanowiło

ROK 2018

Rokiem ks. Józefa Hermana Osińskiego

W roku 2018 przypada 280. rocznica urodzin ks. Józefa Hermana Osińskiego (1738-1802)
– pierwszego polskiego elektryka i autora pierwszego podręcznika z elektrotechniki
poświęconego ochronie odgromowej.

Kazimierz Osiński urodził się 4 marca 1738 r. w Dobrzykowie, a zmarł 13 marca 1802 r. w Warszawie. Jest nazwany *pierwszym polskim elektrykiem* i dlatego zajmuje pierwsze miejsce w poczcie zasłużonych polskich elektryków.

Ks. J.H. Osiński – pierwszy w poczcie elektryków polskich

Do zakonu pijarów wstąpił 20 sierpnia 1755 r. i przybrał imię zakonne Józef Herman. Był uczniem Kolegium Pijarskiego w Rzeszowie w latach 1757-1759.

Ks. J.H. Osiński zdobywał gruntowną wiedzę w Wiedniu (1768-1771) i Paryżu (1772), był autorem wielu prac z zakresu fizyki, chemii, botaniki, metalurgii i elektrotechniki. W Collegium Nobilium w Warszawie zorganizował pierwszą pracownię chemiczną. Uczestniczył w pierwszej sesji Towarzystwa Przyjaciół Nauk (TPN) w Warszawie. Był jednym z zeńców założycieli tego Towarzystwa (1800). Nagrodzony został przez króla Stanisława Augusta zaszczytnym medalem „Merentibus”.

W latach 1778 i 1783-1786 Józef Herman Osiński związany był z Kolegium Pijarskim w Rzeszowie jako nauczyciel. Kolegium Pijarskie w Rzeszowie to obecnie I Liceum Ogólnokształcące im. ks. Stanisława Konarskiego.

Pobyt ks. Józefa Hermana Osińskiego w rzeszowskim Kolegium w latach 1783-1786 przypadł na czas osobistych rządów cesarza Józefa II trwających od 1780 do 1790 roku.

Kolegium Pijarskie w Rzeszowie (obecnie I Liceum Ogólnokształcące im. ks. Stanisława Konarskiego)

Widok dzisiejszy na budynek I LO

Herb I LO w Rzeszowie

W 1784 r. ks. Osiński wydał pierwszą książkę z elektrotechniki w Polsce pt. **„Sposób ubezpieczający życie i majątki od piorunów”**. Sformułował w niej wskazówki, jak należy konstruować, montować i prawidłowo użytkować urządzenia piorunochronne oraz przedstawiał poradnik ratowania osób porażonych piorunami.

Kolegium Pijarskie w Rzeszowie było jednym z wielu miejsc edukacyjnych ks. Józefa Hermana Osińskiego. Prowadził on ponadto zajęcia jako praktykant nauczycielski w Międzyrzeczu Koreckim (1861-1862), jako nauczyciel w Warszawie (1863), jako profesor filozofii w Wieluniu (1865-1868) i przez wiele lat w Collegium Nobilium w Warszawie, jako rektor w szkole pijarskiej w Łomży, a później jako profesor-emeryt w Górze Kalwarii i ponownie w Collegium Nobilium. Jednocześnie pełnił różne funkcje zakonne.

Pobył ks. J.H. Osińskiego w Kolegium Pijarskim w Rzeszowie odnotowany został m.in. w publikacjach książkowych wydanych z okazji 325- i 350-lecia I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Stanisława Konarskiego (1983 i 2006 r.). Z okazji tej drugiej rocznicy wybitny wychowanek został patronem pracowni fizycznej w tym Liceum, a jego podobizna i życiorys znalazły się na tablicy umieszczonej na ścianie obok drzwi wejściowych.

W styczniu 2015 r. odbyło się w Rzeszowie pierwsze spotkanie – seminarium zorganizowane przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich, poświęcone osobie ks. J.H. Osińskiego. Inicjatorem działań i zwolennikiem dalszych badań dotyczących osiągnięć ks. J.H. Osińskiego jest dr hab. inż. Grzegorz Masłowski, profesor Politechniki Rzeszowskiej, obecny prorektor ds. kształcenia, a także absolwent I LO w Rzeszowie im. ks. Stanisława Konarskiego.

Rada Miasta Rzeszowa w 2016 roku, na wniosek Oddziału Rzeszowskiego SEP, podjęła uchwałę o nadaniu jednemu ze skwerów miasta imienia ks. Józefa Hermana Osińskiego.

Koncepcję przebudowy skweru przygotowały studentki V roku architektury Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza, a wdrożenie koncepcji w postaci opracowania projektu budowlanego podjęła się pracownia architektoniczna ARCHIDEFACTO – Grzegorz Ruszel z Rzeszowa.

Pomnik upamiętniający postać Ks. Osińskiego jest bardzo nietypowy i ciekawy. Są to dwie bryły szklane ustawione w przejściu (ścieżka rowerowa i ścieżka dla pieszych) z motywami instalacji odgromowej i wyładowań atmosferycznych. Bryły szklane zawierają podobiznę ks. Osińskiego oraz opis jego dokonań naukowych.

Obecnie skwer został już oznaczony tablicą miejską, która informuje o osobie ks. Józefa Hermana Osińskiego.

Koncepcja architektoniczna studentek V roku Architektury Politechniki Rzeszowskiej oraz końcowa wersja tablicy na pomniku ks. Osińskiego

Obszerne fragmenty artykułu autorstwa G. Masłowskiego, T. Ochenduski i B. Pałaca z Oddziału Rzeszowskiego SEP zamieszczonej w "Spektrum" 2018, nr 1-2, s. 3-7.